

Aan: AB SWV Helmond-Peelland VO
Van: DB SWV Helmond-Peelland VO
Datum: 20 maart 2016

Onderwerp

Depressie- en suïcidepreventie Helmond-Peelland

Beslispunten

1. Kennis te hebben genomen van het plan van aanpak *Depressie-en suïcidepreventie Helmond/Peelregio, versie februari 2016* (bijlage).
2. Uit te spreken dat alle aangesloten scholen bij het SWV Helmond-Peelland VO, gehuisvest in het SWV, bereid zijn deel te nemen aan het nog op te stellen gefaseerde projectplan.
3. Bereid te zijn mee te werken aan onderzoeksdoeleinden die onlosmakelijk aan het plan van aanpak zijn verbonden.
4. Iemand aan te wijzen als lid stuurgroep depressie- en suïcidepreventie.

Inleiding

Zelfdoding is een belangrijke doodsoorzaak onder Nederlandse jongeren. Er zijn diverse risicofactoren als het gaat om zelfdoding. Een van de belangrijkste risicofactoren is de aanwezigheid van een depressie.

Enkele betrokken ketenpartners die vanuit hun werkzaamheden geregeld met zelfdodingen onder jongeren, te maken krijgen, hebben de krachten gebundeld en nagedacht over manieren om een programma neer te zetten dat de omgeving van de jongeren helpt bij het signaleren van (beginnende depressies) en tevens handvatten biedt aan professionals om depressieve gevoelens van jongeren bespreekbaar te maken en zodoende erger te voorkomen.

Beleidsmatige context

Ook in de regio Helmond-Peelland is het aantal zelfdodingen onder jongeren hoog. Vo-scholen in de regio hebben contact gezocht met twee onderzoekers die in eerdere instantie uitgebreid onderzoek gedaan hebben in de regio Oss. De centrale vraag is: hoe kunnen we in de regio uitvoering geven aan preventiebeleid ten aanzien van depressies.

De heer dr. Daan Creemers (GZ-psycholoog en onderzoeker) heeft in contact met een brede vertegenwoordiging (o.a. ProRail, politie, gemeenten, onderwijs, slachtofferhulp, maatschappelijk werk, GGZ) een aanzet gedaan voor een plan van aanpak voor de regio Helmond-Peelland. Depressieve gevoelens en (de gedachten aan) zelfdoding komen vooral voor bij jongeren vanaf ongeveer 14 jaar en het aantal neemt toe met het stijgen van de leeftijd, tot de jongere halverwege de twintig is. Het is dan van belang een preventieprogramma nadrukkelijk de v(s)o-scholen te positioneren.

Onderzoekers hebben aangegeven dat een preventieve aanpak alleen dan succesvol is als deze regionaal wordt ingezet. Om die reden is het SWV Helmond-Peelland VO gekozen als gesprekspartner ten aanzien van de agendering en mogelijke uitrol van het plan van aanpak. Wat de gemeenten betreft geldt hetzelfde: onderzoekers geven aan dat de kans van slagen toeneemt als een complete regio deelneemt. Om dit te onderstrepen geven ze aan dat als voorwaarde te stellen aan hun medewerking aan de uitrol van het plan van aanpak.

Doelstelling en resultaten

Doelstelling:

Het aantal zelfdodingen daalt, niet alleen op jongere leeftijd, maar ook in latere leeftijdsfasen. Om dat te bereiken wordt ingezet op met name signalering van depressieve leerlingen, gespreksvoering door onderwijspersoneel over zelfdoding, en het bieden van hulp aan jongere en gezin.

Afname thuiszitters, afname ziekteverzuim,

Concreet vertaalt deze doelstelling zich in de volgende resultaten:

Resultaten voor de geselecteerde (pilot)scholen, zijn:

1. Alle mentoren leerlingen tweede leerjaar zijn opgeleid in gespreksvoering rondom zelfdoding (*gatekeeperstraining*).

2. Jongeren met verhoogde depressieve klachten worden getraind in het omgaan met tegenslagen en in het vergroten van hun sociale weerbaarheid (*Op volle kracht*).
3. Alle risicojongeren met depressieve en suïcidale gevoelens worden gesignaleerd.
4. Jongeren met een actuele suïcidedreiging worden herkend, aan hen en aan hun ouders wordt direct crisisinterventie en indien nodig behandeling geboden.
5. Het aantal jongeren met depressieve en suïcidale gevoelens daalt, doordat deze risicogroep een gerichte groepsbehandeling aangeboden krijgt op school.

Argumenten

2.1 Klein beginnen binnen bestaande structuren: de te behalen resultaten zijn van dien aard dat het niet wenselijk en mogelijk praktisch nauwelijks uitvoerbaar lijkt, in één keer alle circa 15.000 leerlingen binnen het SWV Helmond-Peelland als doelgroep te nemen. Door heldere fasering en te beginnen op twee scholen in het samenwerkingsverband, kan hiervan geleerd worden en kunnen na evaluatie wellicht resultaten nog verder worden aangescherpt. Gedurende het schooljaar 2016-2017 zullen zeven scholen (een locatie per vo-school) meedoen aan het project.

3.1 Onderzoek, scoort niet maar loont wel: onderzoek doen kost tijd. Het is met name deze investering die door betrokken partners als last kan worden ervaren. Soms zal het onderzoek ertoe leiden dat het tempo iets lager ligt dan gewenst. Anderzijds kunnen betrokken partijen op deze wijze hun steentje bijdragen aan het voorkomen van depressies (en zelfdoding) bij *alle* jongeren. Juist het eerder gedane onderzoek in een andere regio (Oss) stelt onze regio in staat gebruik te maken van de resultaten die dat opleverde. Het SWV Helmond-Peelland VO zal op zijn wijze ook een bijdrage kunnen leveren aan de doelstelling te komen tot afname van het aantal depressies en minder zelfdodingen op de langere termijn. In de regio Oss waar tevens onderzoek en implementatie hand in hand gaan heeft men tevens de ervaring dat de kwaliteit van de implementatie geborgd wordt en de interventies zoals ze bedoeld zijn, op de werkvloer worden uitgerold. Hierdoor ontstaat er geen versnippering van aanbod maar bovenregionale uniformiteit in de aanpak van deze problematiek gebaseerd op de nieuwste wetenschappelijke inzichten.

4.1 Meedoen betekent investeren: Het uitrollen van het plan van aanpak in latere instantie vraagt van alle betrokkenen inzet. Voor medewerkers van (de scholen in) het SWV Helmond-Peelland VO betekent het de bereidheid energie, enthousiasme en tijd te steken in de totstandkoming van de resultaten.

Kanttekeningen

Het voorkomen van depressies en daarmee het doen afnemen van zelfdodingen (in eerste instantie) onder jongeren in de regio, kan bewerkstelligt worden door uitvoering te geven aan dit plan van aanpak. Wel moet er gewaakt worden dat personeel van scholen waar, ondanks deelname aan het plan van aanpak, een zelfdoding plaatsvindt, zich schuldig voelen. Dit vergt speciale aandacht in het plan van aanpak.

Middelen

Financiën: geen.

Personeel: inzet van uren, bij benadering:

mentoren tweede klas per school:

9 uur per mentor (4 uur gatekeeperstraining en 5 uur mental health training).

Zorgcoördinator per school:

Op volle kracht training voor jongeren: 2 x 8 uur = 16 uur.

PM: uren die door scholen en SWV Helmond-Peelland VO worden ingezet voor meewerken aan

a. het onderzoek naar zelfdoding onder jongeren door onderzoekers,

b. Screening GGD.

Bestuurlijke inzet: bestuur staat op afstand. Rekeninghouden met twee bijeenkomsten per jaar.

Inzet werkgroep: deelname aan de werkgroep *voorkomen depressie en suïcide* valt onder reguliere taken van directeur.

Deelname klankbordgroep: onder voorzitterschap van onderzoekers start op elke school die deelneemt aan het project (gefaseerd) een klankbordgroep waarin de volgende functionarissen zitting

hebben: zorgcoördinator, jeugdprofessional, jeugdverpleegkundige
GGD, (indien werkzaam op school: orthopedagoog), mentor
doelgroep jongeren (klas 2)

Vervolgstappen

Nadat gemeenten hebben ingestemd (verantwoordelijk voor financiering project), onderzoekers (verantwoordelijke voor het inhoudelijke aspect) en onderwijs (bereidheid personeel in te zetten en mee te werken aan onderzoek), komt de werkgroep bij elkaar om te komen tot een uitgewerkt plan van aanpak met voorgestelde fasering. Doelstelling is in september met de screening te beginnen.

Bijlagen: *Plan van aanpak Depressie- en suïcidepreventie Helmond/Peelregio, maart 2016*

De notitie 'depressie- en suïcidepreventie Helmond-Peelland' is in de vergadering van 11 april 2016 vastgesteld.

H. Schapenk
Voorzitter